

SLOVENŠČINA–8. RAZRED

Navodila za samostojno delo

- Četrtek, 14. 5. 2020

TEMA: LITERARNE PRVINE–slogovni postopki

- **Preberi razlago**

SLOGOVNI POSTOPKI

❖ PRIPOVEDOVANJE ALI NARACIJA

Je tista literarna prvina, ki pripoveduje o dogodkih.

Pripovedovanje je lahko:

postopno / prikazuje dogodke drugega za drugim, kakor so se zgodili logično / poveže dogodke v miselno celoto tako, da si slede kot vzroki in posledice

❖ RAZLAGANJE

To je pojasnjevanje pojmov. In sicer sporočevalec pojasnjuje razmerja med dejstvi, torej določa nadrejene in podrejene odnose besed in besednih zvez. Namen razlaganja je pojasnjevati naslovniku lastnosti, vzroke in posledice določene stvarnosti. Največkrat ta besedilni način ne izraža osebnega stališča, pač pa se omeji zgolj na realne danosti obravnavanega pojava.

Razlaganje je torej najpogosteje objektivno.

Razlage srečamo v strokovnih in nekaterih publicističnih besedilih (npr. strokovnih člankih, učbenikih, komentarjih).

Najkrajši primer razlaganja je definicija - to je natančna razlaga pojma z navedbo vseh njegovih bistvenih znakov. Te tvorimo največkrat s pomočjo sopomenk ali nadpomenk.

❖ UTEMELJEVANJE

je navajanje vzrokov in razlogov za dogajanje.

Razlikujemo subjektivno in objektivno utemeljevanje.

V utemeljevanjih so pogosta posledična, vzročna in sklepalna priredja, pogosto

je tudi vzročno podredje.

Čas je najpogosteje splošni sedanjik ali prihodnjik.

Z utemeljevanjem se srečamo v skoraj vseh funkcijskih zvrsteh (razlage, pogovor, razprave, okrogle mize, seminarji, nasveti).

Kot ubeseditveni način je največkrat vpet v ostale slogovne postopke, se z njimi prepleta.

❖ **DVOGOVOR**

Imenujemo način pripovedovanja v obliki pogovora med dvema ali več osebami.

To je v bistvu psihološka analiza, saj tudi z dvogovorom pisatelj označuje le mišljenje in čustvovanje oseb, ki v delu nastopajo.

Vsaka oseba mora govoriti tako, kot ustreza njenemu položaju in značaju.

❖ **OPISOVANJE**

- Opis ali deskripcija

Zunanji predmet hoče predstaviti tako jasno in določno, da si opisano stvar predstavljamo, kot bi bila pred nami. Opis je objektivni in stvarni. Še bolj kot v leposlovju uporabljamo opis v znanstveni literaturi

- Oris ali ilustracija

Pisec govori neposredno o dogodkih, ki jih je sam doživel, o pojavih, ki jih je sam opazoval ter o lastnih čustvih in vtisih, ki so spremljali ta opazovanja.

Oris je izrazito subjektiven.

➤ **V zvezek zapiši:**

SLOGOVNI POSTOPKI

pripovedovanje

razlaganje

utemeljevanje

dvogovor

opisovanje

➤ **USTNO obnovi**, kaj je značilno za vsak slogovni postopek.